

Építési és Közlekedési Minisztérium
Lázár János
miniszter részére

1358 Budapest, Pf. 14.

Tárgy: Az Mt. 104. § (5) bekezdése hatályon kívül helyezésének kezdeményezése

Tisztelt Miniszter Úr!

A HVG a napokban közzétett egy, *Az EU bírósága már két éve kedvező döntést hozott a vasutasok pihenőidejéről, de csak most iktatják törvénybe* című cikket, amely szerint az Országgyűlés a június 10-i héten *A közlekedési ágazat egyes kérdéseinek rendezéséről* szóló T/11625. számú törvényjavaslat elfogadásával fogja rendezni az egyenlőtlen munkarendben foglalkoztatott vasutas munkavállalók esetében több éve fennálló jogellenes állapotot.

Ezt a jogellenes állapotot egyrészt a 2022. december 31. napjáig az Mt. napi és heti pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseinek a munkáltatók általi alaptörvény-ellenes alkalmazása, másrészt 2023. január 1. napjától az Mt. 104. § (5) bekezdésének Országgyűlés általi jogellenes módosítása idézett elő.

A fenti törvényjavaslatot áttekintve, ezúton hívom fel a T. Miniszter Úr szíves figyelmét arra, hogy az egyenlőtlen munkarendben foglalkoztatott vasutas munkavállalók esetében a T/11625. sz. törvényjavaslat nem rendezi teljeskörűen a napi és a heti pihenőidők kiadásával kapcsolatos anomáliákat, tekintettel arra, hogy **a törvényjavaslat egyáltalán nem rendelkezik az Mt. 104. § (5) bekezdésének hatályon kívül helyezéséről, amely jogellenesen szerepel a törvényben, és ezáltal nem egyeztethető össze sem az Alaptörvénnyel, sem az uniós joggal.**

Ezzel kapcsolatban kérem, hogy szíveskedjen eljárni a Nemzetgazdasági Minisztériumnál, mint jogalkotónál annak érdekében, hogy a T/11625. sz. törvényjavaslat még az elfogadása előtt kiegészítésre kerüljön azzal, hogy az Mt. 104. § (5) bekezdését hatályon kívül helyezik, ugyanis a vasutas munkavállalók napi és heti pihenőidejének kiadására vonatkozó rendelkezések csak ezáltal kerülhetnek összhangba az Alaptörvénnyel és az uniós joggal.

Előzmények

Mint ismeretes, a volt MÁV-START Zrt. (jelenleg: MÁV Személyszállítási Zrt.) és az átszervezések előtti MÁV Zrt. (jelenleg: MÁV Pályaműködtetési Zrt) évek óta azt a jogellenes gyakorlatot folytatta/folytatja, hogy a munkáltató a napi pihenőidők beosztását rendszeresen mellőzte azokon a napokon, amikor az érintett munkavállaló a heti pihenőidejét töltötte. **Ezekben az esetekben a munkáltató hetente mindenféle ellentételezés nélkül 12 óra pihenőidővel rövidíthette meg az érintett munkavállalókat.**

Tették mindezt annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság a 12/2020. (VI.22.) határozatában (közel 5 évvel ezelőtt) egyértelműen megállapította, hogy „a napi és a heti pihenőidő önálló jogcímen illeti meg a munkavállalókat, azokat összevonni nem lehet, mivel rendeltetésük eltérő. *„Míg a napi pihenőidő a két munkavégzés közötti regenerálódást biztosítja, a heti pihenőidő az egymást követő munkanapok okozta testi és lelki megterhelést kívánja ellensúlyozni.”*

Az Alkotmánybíróság fenti határozatát az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdéséből vezette le, amely alapján *„Minden munkavállalónak joga van a napi és a heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.”*

Az Alkotmánybíróság határozatában foglaltakat erősítette meg az Európai Unió Bírósága C-477/21. számú ítélete is, amely kimondta, hogy *„a napi pihenőidő nem képezi a heti pihenőidő részét, hanem ahhoz hozzáadódik, még akkor is, ha a napi pihenőidő közvetlenül megelőzi a heti pihenőidőt”*. A Bíróság még azt is megállapította az ítéletében, hogy ez a helyzet abban az esetben is, ha a nemzeti jogszabályok az uniós jog által megkövetelnél több heti pihenőidőt biztosítanak a munkavállalók részére.

Tekintettel arra, hogy a MÁV csoporthoz tartozó munkáltatók az Alkotmánybíróság határozata és az Európai Unió Bírósága által hozott ítélet ellenére továbbra sem tért át a jogszerű jogalkalmazásra – ráadásul 2023. január 1-jével e tárgyban jogellenesen módosították a Munka törvénykönyvét –, szakszervezetünk az alapvető jogok biztosánál eljárást kezdeményezett, amelynek keretében az alapvető jogok biztosa jelentésében megállapította, hogy *„az Mt. 2023. január 1. napjától hatályos 104. § (5) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint nem kell napi pihenőidőt beosztani, ha a munkáltató a munka befejezését közvetlenül követő napra munkaidőt nem oszt be, vagy rendkívüli munkaidőt nem rendel el, nem egyeztethető össze az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével.”*

Szakszervezetünk az alapvető jogok biztosának jelentésére hivatkozva több alkalommal szólította fel a munkáltatók képviselőit a napi-és heti pihenőidőkre vonatkozó rendelkezések jogszerű alkalmazására, azonban a munkáltatók Pontius Pilátus módjára, kezeiket mosva, a hatályos törvényi rendelkezések mögé bújva hárították el maguktól a felelősséget, és tartottak ki a nyilvánvalóan jogellenes joggyakorlás mellett.

Mindezek okán ismételten az alapvető jogok biztosához fordultunk kérve, hogy járjon el az illetékes szervezetnél a napi-és heti pihenőidőkre vonatkozó rendelkezések módosítása érdekében, hogy egyértelmű helyzet teremtsjön a munkáltatók számára a jogszerű jogalkalmazásra.

Az alapvető jogok biztosa 2025. január 31-én kelt levelében szakszervezetünket arról tájékoztatta, hogy megkereste a jogalkotó Nemzetgazdasági Minisztériumot, amely azt a tájékoztatást adta, hogy az Mt. napi-és heti pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseinek módosítására 2025. évben az Országgyűlés tavaszi ülészakájában kerülhet sor.

Tisztelt Miniszter Úr!

Az Alkotmánybíróság és az Európai Unió Bíróságának határozatai alapján a MÁV csoporthoz tartozó fenti két munkáltató évek óta alaptörvény-ellenes és az uniós joggal össze nem egyeztethető módon járt el az egyenlőtlen munkarendben foglalkoztatott, érintett vasutas munkavállalók napi-és heti pihenőidejének beosztásakor.

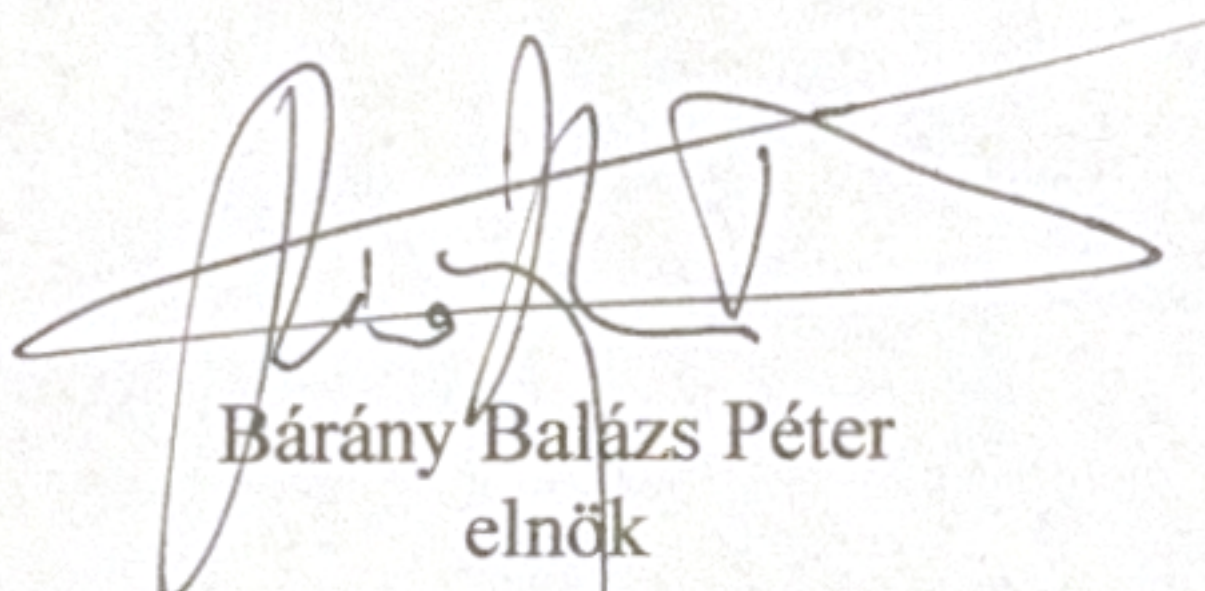
Amennyiben az Mt. 104. § (5) pontja nem kerül hatályon kívül helyezésre, az Ön felügyelete alatt álló vasúti munkáltatók tovább fogják folytatni a fenti jogellenes joggyakorlást, és továbbra is fenn fog állni az Mt. Alaptörvénnyel és az uniós joggal való összeegyeztethetlensége, amelyet az alapvető jogok biztosa a jelentésében az Mt. 104. § (5) pontjával kapcsolatban megállapított.

A fentiek alapján kérem a T. Miniszter Urat, hogy szíveskedjen felvenni a kapcsolatot a Nemzetgazdasági Minisztériummal annak érdekében, hogy a június 10-i héten az Mt.-ben 2023. január 1. napjától jogellenesen jelen lévő 104. § (5) pontját a T/11625. számú törvényjavaslat elfogadásával egyidejűleg helyezték hatályon kívül.

Várom szíves visszajelzését.

Budapest, 2025. június 10.

Bárány Balázs Péter
elnök

Melléklet:

1. Az alapvető jogok biztosának jelentése
2. Az alapvető jogok biztosának 2025. január 31-én kelt tájékoztató levele